

FESTIVALOVÝ **a** DENNÍK

artfilm

Realizované s finančnou podporou
AUDIOVIZUÁLNY FOND

Pravda

piatok 24. júna 2011

19. Art Film Fest

číslo 7 • ZADARMO

Velkých režisérovo už niet

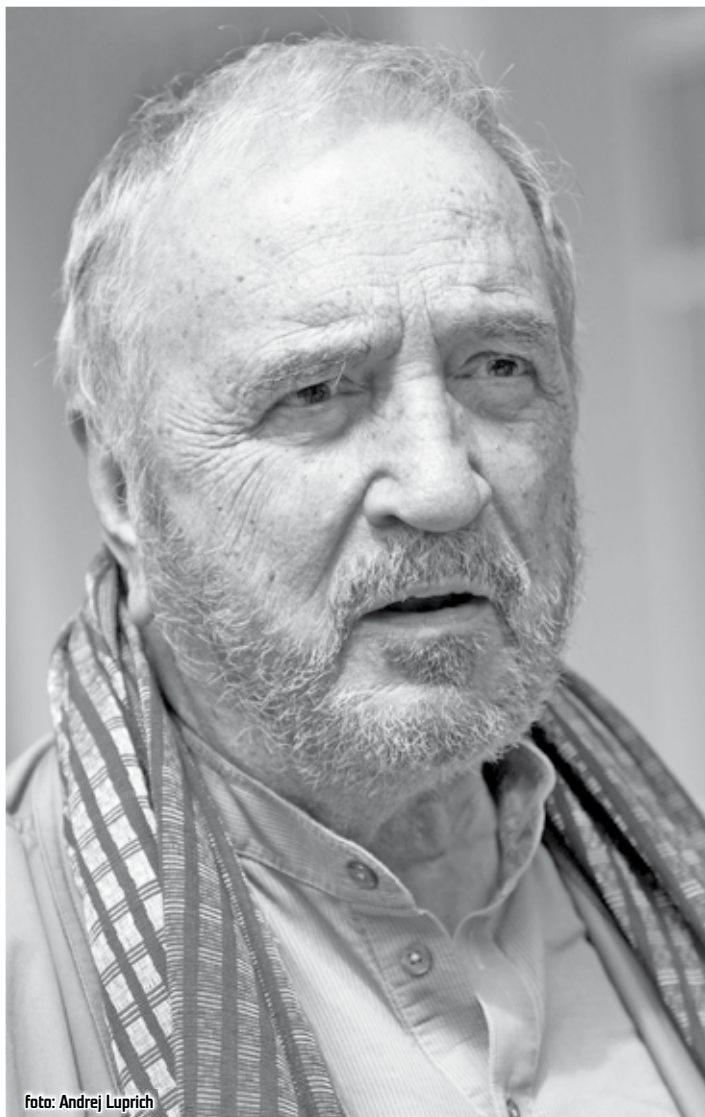
Keď zmením hudbu,
pretvorím každý film

Foto: Andrej Luprič

Francúzsky scenárista **Jean-Claude Carrière** si zajtra na Art Film Feste preberie ocenenie Zlatá kamera. Keď hovorí o spolupráci s Luisom Buñuelom, ktorý podľa jeho scenárov nakrútil *Skrytý pôvab buržoázie* či *Krásku dňa*, spomína si najmä na to, ako si z neho režisér strieľal.

Čo ste sa museli naučiť ako prvé, keď ste si sadli k scenáru?

Najprv to, že scenárista nemôže písať román. Dobrý scenár má jedinú kvalitu. Vznikne podľa neho dobrý film. Prvé, s čím sa musí scenárista vyrovnáť, je skutočnosť, že

jeho text sa vo svojej podobe rozplynie a jeho práca skončí vo filmovom štúdiu v smetnom koši.

Aký je teda rozdiel medzi písaním scenára a napríklad románom?

Literatúra sa skladá z hlások, viet, kapitol. Filmový scenár zo

scén. Pri písaní scenáru sa musí autor sústrediť na filmový jazyk. Ten, ktorý sa vyvinul za sto rokov, čo sa filmy nakrúcajú. Má jasné pravidlá a nástroje a tých sa treba držať a pracovať s nimi.

Ako sa písalo pre slávneho Luisa Buñuela?

Práca s ním bola ako dostať sa do finále na olympijských hrách. Nedá sa vystúpať vyššie. Keď sme písali scenár, zavreli sme sa na dva, tri mesiace osamote a celé dni sme tvorili. Sedeli sme oproti sebe a živo komunikovali. Tak sa pozná, že vzniká dobrý scenár. Znudený režisér sediaci oproti scenáristovi ukazuje na presný opak. Buñuel mal vo mne oponenta, nie sekretárku.

Bola teda spolupráca s ním vašou najzaujímavejšou?

Miloš Forman a ďalší veľkí režiséri sú Buñuelovi v konečnom dôsledku podobní. Všetci sú veľké, zaujímavé osobnosti. Ale s Buñuelom bola navyše zábava. Každý deň vtipkoval. Prišiel do mojej izby a vyhlásil: Všetko, čo sme napísali za posledné tri týždne sú hlúposti. Odchádzam do Mexika, tam si napíšem scenár sám. A odkráčal. Takto si zo mňa vystrelil aspoň raz za deň.

Možno ho porovnať s režisérmi súčasnosti?

Svet mal úžasnú generáciu veľkých režisérovo, ktorí sa narodili okolo roku 1900. Hitchcocka, Buñuela, Kurosawu... azda posledný z nich bol Stanley Kubrick, ktorý bol, pravda, mladší. Dnes takých režisérovo niet.

Takže je filmový svet chudobnejší?

Zaujímavým fenoménom je ústup veľkých režisérovo a nástup kinematografií z nových krajín. Kedysi by sme vôbec nepredpokladali, že Irán, Kórea, Čína alebo napríklad Izrael budú niečo nakrúcať. Ale ja verím, že aj z dnešných režisérovo nakoniec vyrastie zopár titanov.

Veríte teda súčasnej kinematografii?

Treba ju, samozrejme, vidieť ako tú, ktorá ukazuje problémy spoločnosti, a tú, čo vzniká v Hollywoode. Majú odlišné ciele. Jedna chce prehovoriť k divákovi, aby sa zastavil a zamyslel. Druhú zaujíma najmä zisk.

Juraj Fellegi

Hudba môže dokonale premeniť akýkoľvek film. Spomínam si, ako nám profesor Richard Davis na Berklee College of Music, premietol na prvej prednáške scénu z filmu a podfarbil ju piatimi rôznymi motívmi.

Začínala sa v plnom autobuse, kde muž sledoval ženu. Keď nečakane vystúpila, vystúpil tiež. A sledoval ju ulicami až pod bránu, kde našo vyskočila s otázkou: Čo chcete?

Keď hrala hudba ako z hororu, bolo jasné, že muž ženu zabije a rozštvrtí. Keď znel melancholický motív, šlo o jasný príbeh lásky... A nakoniec sme sa dozvedeli, že pôvodne šlo o scénu z Aktov X, muž je otec ženy a prichádza z minulosti, aby jej čosi povedal.

Hudba je silné, emotívne, skutočne slobodné médium. Viazu na seba emócie, ktoré nie sú konkrétne. Preto rovnaká hudba v jednom vzbudí pocit smútku, v druhom zmierenia a v treťom napríklad sentiment. Keď to vie skladateľ využiť, môže úžasne rozšíriť rozmer filmu.

Aj preto isto Steven Spielberg hovorí, že za polovicou úspechu jeho filmov stojí hudba. A vždy spolupracuje so skladateľom Johnom Williamsom.

Sám som zatiaľ spolupracoval na štyroch celovečerných filmoch. Naposledy na snímke *Nebo, peklo...* zem režisérky Laury Sivákovej. A mám tú prácu veľmi rád. Nielen preto, že som vášnivý filmový divák. Najmä preto, že ma fascinuje možnosť pracovať a manipulovať s emóciou, ako som to popísal. Škoda, že sa ich na Slovensku nenakrúca viac.

Oskar Rózsa
je garantom koncertov
vo Festivalovej kaviarni
Art Film Festu

PROGRAMOVÉ ZMENY DO ZAJTRA

dnes o 12. h Cinemax, sála A: pridaná projekcia filmu *Koža*, v ktorej žijem (r. Pedro Almodóvar, 2011)

zajtra o 21.15 h Cinemax, sála B: namiesto filmu *Koža*, v ktorej žijem uvedie snímku *Pochovaný za živa* (r. Rodrigo Cortés, 2010)

3 OTÁZKY PRE...

Antona Szomolányiho

Art Film Fest dáva šancu aj mladým talentovaným umelcom. A niektoré filmy, ktoré na jeseň ponúkne 15. ročník festivalu študentov VŠMU - Áčko, už mohli návštevníci zhladať aj na Art Film Feste. Dekan FTF VŠMU Anton Szomolányi prezradil, ako vidí budúcnosť svojich študentov.

Komu a aké možnosti prináša študentský filmový festival Áčko?

Áčko je priestor pre porovnanie študentskej tvorby a tiež priestor pre súťaživosť študentov. Má význam pre samotnú školu, pretože vďaka nemu môžu študenti z jednotlivých ateliérov zistiť, kto, ako, v ktorom ročníku pracuje a na základe toho potom medzi nimi vznikajú partnerstvá. Zároveň Áčko ponúka možnosť pre porovnanie práce jednotlivých umeleckých škôl na Slovensku.

V čom spočíva spolupráca festivalu Áčko s Art Film Festom?

Naši študenti robia festivalové spravodajstvo, ktoré budú prezentovať na záver festivalu. Niečo bolo už aj v úvode. Vznikne tak dokument o dianí na Art Film Feste. Na Art Film Feste máme aj vlastnú sekciu, kde sa VŠMU predstavuje filmami svojich študentov a pedagógov.

Akú šancu na uplatnenie majú študenti Filmovej a televíznej fakulty VŠMU - prinesú do slovenskej filmovej tvorby niečo úplne nové?

VŠMU vychováva dostatok umelcov pre taký malý priestor ako Slovensko. Každý rok okolo šesťdesiat absolventov. Aké majú perspektívy, sme zisťovali na úrade práce. A treba povedať, že zatiaľ sa uplatnil každý. Nová generácia má vždy šancu priniesť niečo nové. Nikdy to nie je len na samotných umelcoch, ich prínos súvisí aj s dianím v spoločnosti. A niekedy zažiaria jednotlivé osobnosti. Objavia sa a zmenia celé dianie v istej generácii. Netreba zabudnúť, že diela, ktoré umelci vytvoria, často nadobúdajú hodnotu až časom. (duš)

Art Film Fest je malé Cannes

Dostať na slovenský filmový festival len mesiac po skončení azda najslávnejšej prehliadky filmu v Cannes snímky, ktoré na riviére zozbierali Zlaté palmy, je priam raritou. A Art Film Fest v tomto roku premieta až deväť snímok z Cannes.

Slovenský divák ich uvidí v exkluzívnej premiére. A najväčšie tituly z Cannes budú dominovať festivalovému programu dnes aj zajtra.

Art Film Fest premieta víťaznú snímku ocenenú Zlatou palmou, Strom života. Nahrútil ju kultový americký režisér Terrence Malick, opradený najrôznejšími legendami. Snímka bola už od začiatku festivalu v Cannes pasovaná za najčakávanejší film a za favorita na prvenstvo.

„Brada Pitta uvidíte v jednom z jeho najlepších výkonov,“ napísal The Hollywood Reporter.

Psychologická snímka o zmysle života aj viery stavia na príbehu chlapca, ktorému sa postupne rúca idylický svet a stáva sa stratenou dušou. „Strom života reprezentuje niečo výnimočné,“ okomentoval film magazín Variety.

Návštevníci Art Film Festu si budú môcť zajtra vychutnať aj víťazný výkon Kirsten Dunstovej, ktorá dostala cenu pre najlepšiu herečku vo filme Melanchólia kontroverzného dánskeho režiséra Larsa von Triera. Hoci bolo víťazstvo Kirsten Dunstovej na Lide skôr prekvapením, Trierova mystická snímka o zániku sveta patrila medzi favoritov na absolútneho víťaza od začiatku. Až kým si Lars von Trier nepripísal ako

Brad Pitt hrá hlavnú rolu vo filme Strom života, za ktorú ho kritici pochválili.
foto: Film Europe

prvý v histórii na konto vyhostenie z festivalu v Cannes.

Dnes si posledný raz možno pozrieť aj nový film španielskeho oscarového režiséra Pedra Almodóvara Koža, v ktorej žijem. Hlavnú rolu v dramatickom príbehu o nemilosrdnom plastickom chi-

rurgovi stvárnil Antonio Banderas. Prenasleduje muža, ktorý znásilnil jeho dcéru, a následne ho preopereje.

Francúzska riviéra sa tento rok nevedela dočkať ani snímky Bobor z režisérkej dielne oscarovej herečky Jodie Fosterovej, v hlavnej úlohe s Melom Gibsonom. Art Film Fest komediálnu a dramatickú snímku premieta dnes i zajtra.

A rovnako možno zhladať aj nový film ďalšieho slávneho režiséra, Fína Akiho Kaurismäkiho. Film Le Havre, ktorý uviedli v Cannes, hovorí o niekdajšom bohémovi, ktorému zmení život stretnutie s detským utečencom z Afriky. Zuzana Kizáková

Filmy z Cannes

Strom života	dnes 21.15 h zajtra 20. h	Cinimax B Tatra banka Cinema
Bobor	dnes 13. h zajtra 18.30 h	Tatra banka Cinema Cinimax B
Koža, v ktorej žijem	dnes 12. h	Cinimax A
Le Havre	dnes 19. h zajtra 21. h	Tatra banka Cinem STV Artkino Metro
Melanchólia	zajtra 10.15 h	Cinimax A

FILMOVÉ TIPY NA DNES

Koža, v ktorej žijem
12. h, cineMAX sála A, Trenčín

Dramatický príbeh režiséra Pedra Almodóvara, v ktorom si Antonio Banderas zahrál nemilosrdného chirurga. Chce sa pomstiť mužovi, ktorý znásilnil jeho dcéru. Banderas sa snímkom po 20 rokoch vrátil k Almodóvarovi, ktorého filmy ho v 80. rokoch vystrelili na výslnie. Art Film Fest uvádza film po programovej zmene v novom čase dnes naposledy.

Občiansky preukaz
17.30 h, Jojcinema Premeň Trenč. Teplice

Komédia českého režiséra Ondřeja Trojana vznikla na motívy rovnomennej knihy Petra Šabacha. Rozpráva osudy štvorice mladých priateľov od chvíle, keď v 15 rokoch dostali občiansky preukaz, až do ich osemnástky, keď sa snažia uniknúť vojne. Chlapci vyrastajú v 70. rokoch a spoločne prežívajú celý rad humorných aj dramatických príhod.

Posledný autobus vyráža do sveta

Svetovú premiéru bude mať dnes na Art Film Feste slovenský film Posledný autobus. V Kursalóne trenčiansko-teplíckej Kúpeľnej dvorany ho dnes o 20.30 h uvedie režisérka dvojica Martin Snopek a Ivana Laučíková. A zajtra po vyhlásení výsledkov Medzinárodnej súťaže krátkych filmov sa autori dozvedia, či ich pätnásťminútové dielo porota ocenila.

Námet filmu priniesol život. Asi pred siedmimi rokmi sa režisér Martin Snopek vracal v noci autobusom z Bratislavy do Modry. Zaspal a keď sa prebudil, myslel si, že je doma. Zistil však, že konečná autobus je úplne inde. Putoval teda nočným lesom a zvuky zvierat, ktoré sa ozývali navôkol, naňho tak zapôsobili, až si povedal: Bol by to dobrý námet na film.

Skúsenosti už mal. S filmami Každodenná paša a Pik a Nik získal absolvent Katedry animovanej

tvorby VŠMU ocenenia na medzinárodných festivaloch. „Nakoniec napísal s Patrikom Paššom mladším, ktorému sa nápad od začiatku páčil, scenár. Ten postupne prešiel od komediálnej gagovej podoby až po tú, ktorú má Posledný autobus teraz,“ povedala spolurežisérka Posledného autobusu a jeho producentka Ivana Laučíková. A dodala: „Nie je to humorný film.“

Podobne, ako scenár Snopekovo filmu Pik a Nik, získal aj scenár Posledného autobusu Cenu Tibora Vichtu.

Príbeh je na prvý pohľad jednoduchý. Ale temný. Blíži sa lovecká sezóna. Zvierací obyvatelia lesa sadajú do autobusu, aby unikli pred poľovníkmi. Ale majú smolu, lovcvi ich autobus zastavia. A zočivoči namiereným puškám vlk, zajac a ostatní odhaľujú charaktery.

„Nakrúcanie vôbec nebolo jednoduché. Herci mali zvieracie

masky, v ktorých sa im nedalo dýchať a nič nevideli. Nenakrúcalo sa na normálne filmové kamery, ale cvakali sa série fotografií, ktoré idú menšou rýchlosťou. Aj herci sa preto museli pohybovať pomalšie,“ spomenula Ivana Laučíková.

Asociácia slovenských filmových klubov, ktorá bude Posledný autobus distribuovať, ho chce premietiť už túto jeseň v rámci Projektu 100. Nie je však hotová 35 mm filmová kópia, takže premiéra v slovenských kinách sa odkladá na začiatok budúceho roka.

„Posledný autobus chceme uviesť na veľkých festivaloch animovaných filmov v Clermont – Ferrand alebo v Annecy. A keďže je na pomedzí animovaného a hraného filmu, tak aj na festivaloch hraných filmov,“ uzavrela Ivana Laučíková.

Jena Opoldusová

STRUČNE

Panelovou prezentáciou pripravovaných slovenských hraných filmov pokračuje o 11. h prvý ročník podujatia Fórum. Uskutoční sa v Kursalóne Kúpeľnej dvorany a predstaví nové slovenské filmové projekty v rôznej fáze výroby.

Hudobníkom zoskupenia Home Made Mutant bude dnes o 21.30 h patriť Festivalová kaviareň v Kúpeľnej dvorane. Alternatívna hudobná skupina spolupracovala aj s hudobníkmi ako Oskar Rózsa alebo Andrej Šeban.

Televízia JOJ uvedie Mafstory. Vtipné epizódy jockárskeho seriálu budú premietané dnes od 23.30 h do 7. h ráno v Kursalóne Kúpeľnej dvorany. Návštevníci Art Film Festu sa počas prvého víkendú mohli zabaviť na seriáli Profesionáli, teraz ich teda doplnia mafiánske historiky. (duš)

Zvierací obyvatelia lesa sadajú do autobusu a unikajú pred poľovníkmi.
foto: Feel me film

OSOBNÉ UVEDENIA DNES

10.30 h v Tatra banka Cinema uvedie herec Mark Antony Krupa film režiséra Alexandra Franchiho **Divoký lov**

12.30 h v jockineme Prameň uvedie Jean-Claude Carrière svoj film **Rozchod**

16. h v Tatra banka Cinema uvedie Jean-Claude Carrière film režiséra Miloša Formana **Taking off**

17.30 h v jockineme Prameň uvedú scenárista Petr Jarchovský a herečka Ľubica Orechovská film režiséra Ondřeja Trojana **Občiansky preukaz**

18. h v Kursalóne Kúpeľnej dvorany uvedú režiséri Robert Kirchhoff a Lenka Moravčíková svoje filmy **Duch v stroji** a **Jánošík - vykrádaný superhrdina**

20.30 h v Kursalóne Kúpeľnej dvorany uvedú režiséri Martin Snopek a Ivana Laučíková premiéru svojho filmu **Posledný autobus** (miš)

Tri
18.30 h, **STV** Trenčín
ARTKINO METRO

V Berlíne žijú v harmonickom vzťahu už dvadsať rokov novinárka Hanna a architekt Simon. Spolu prežívajú starosti i radosti mileneckého páru. Ale v jeden deň im do života vstúpi atraktívny Adam. Hanna ani Simon netušia o ich vzájomnom vzťahu k tomuto mužovi. V ľúbostnom príbehu nechýbajú nečakané zvraty a prekvapenia, ani zmysel pre humor.

Le Havre
19. h, **Tatra banka** Trenčianske Teplice
Cinema

Režisér Aki Kaurismäki sa vyjadruje k finančnej, politickej a hlavne morálnej kríze, ktorá vedie k emigrácii a dáva vzniknúť problému utečencov. Niekdajší spisovateľ a bohém Marcel Marx sa presídlil do dobrovoľného prístavného exilu Le Havre, kde pracuje ako čistič topánok. Jeho pokojný život v trojuholníku: obľúbený bar, práca a manželka, naruší detský utečenec z Afriky.

Lovec trolvov
23.30 h, **Tatra banka** Trenčianske Teplice
Cinema

Film hovorí o snahe nórskej vlády utajiť existenciu trolvov v krajine. Štátna správa zahŕňa tajné oddelenie – trolské tajné služby. Ich práca spočíva v monitorovaní trolvov a v zahladzovaní stóp po nich, ak nejaký utečie z rezervácie. Snímka ukazuje život trolvov v ich prirodzenom prostredí a podáva tiež tragický osud filmárov, ktorí odhalili toto štátne tajomstvo. (duš)

THERE ARE NO MORE GREAT DIRECTORS

Tomorrow at Art Film Fest, French screenwriter **Jean-Claude Carrière** will accept the Golden Camera Award. Concerning his collaboration with Luis Buñuel, who shot screenplays of his such as "The Discreet Charm of the Bourgeoisie" and "Beauty of the Day", he particularly recalls the director pulling his leg.

What was the first thing you had to learn as a screenwriter?

First of all, a screenwriter mustn't write a novel. The only mark of a good script is that it makes for a good film. The first thing a screenwriter has to accept is the reality that their text, in its initial form, is bound to fade away, and in the film studio their work will end up in the rubbish bin.

Then what's the difference between writing a screenplay and a novel, for example?

Literature consists of sounds, sentences, chapters; whereas a screenplay is made up of scenes. When writing a screenplay, the author has to focus on the language of cinema, one which has developed over the hundred years of film history. It's a language with clear rules and devices that must be held to and applied.

What was it like writing for Luis Buñuel?

Working with him was like making it into the Olympic finals. You can't go any higher than that. When we wrote a screenplay, we'd shut ourselves off from the world for two or three months and dedicate entire days to the creative process. We'd sit across from each other in animated conversation. That's how you know

a good screenplay is in the works. A bored director sitting across from a screenwriter indicates just the opposite. Buñuel had in me an adversary, not a secretary.

Was your collaboration with him your most interesting thus far?

At the end of the day, Miloš Forman and other great directors are similar to Buñuel – they're all big, interesting personalities. But working with Buñuel had the added bonus of being fun. He wouldn't go a day without cracking jokes. He'd come to my room and announce: "Everything we've written these past three weeks is rubbish. I'm off to Mexico to write my own screenplay." And then he'd walk off. He'd pull my leg like that at least once a day.

Could Buñuel be compared with any contemporary directors?

The world had a brilliant generation of great directors born around 1900: Hitchcock, Buñuel, Kurosawa... the last of them may have been Stanley Kubrick, who was, admittedly, younger. Today there just aren't any left.

And is the film world poorer for it?

One interesting phenomenon is that during this decline of great directors, cinema from new countries is on the upswing. There was a time when we had no idea Iran, Korea, China or Israel, for example, would ever get into filmmaking. But I'm quite certain that a few of today's directors will eventually grow into titans themselves.

Do you believe in contemporary cinema?

Of course you have to separate the films that depict societal problems from those made in Hollywood. They each have their own goals: one tries to persuade the viewer to stop and think; the other is mainly concerned with profit.

Juraj Fellegi

From the film *The Beaver*
foto: Palace Pictures

OUR OWN LITTLE CANNES HERE AT ART FILM FEST

This year's Art Film Fest is a true rarity: a Slovak film festival screening pictures awarded with the Palme d'Or a mere month ago at Cannes, most likely the world's most famous film festival. With nine of the most fascinating films straight from the Riviera, these Slovak premieres form the centrepiece of Art Film Fest's programme for today and tomorrow.

First and foremost we present the winner of this year's Palme d'Or: "The Tree of Life", the latest film from American director Terrence Malick, a filmmaker surrounded by legends of every sort. Declared Cannes' most anticipated film and favoured to win the grand prize, the picture features "Brad Pitt [giving] one of his finest performances", according to The Hollywood Reporter.

The psychological drama tells the story of a boy whose idyllic world gradually breaks down, leaving him a lost soul. "The Tree of Life" represents something extraordinary," proclaimed Variety.

Tomorrow, Art Film Fest's audiences can witness Kirsten Dunst's award-winning performance in "Melancholia", a film from controversial Danish director Lars von Trier which earned its star Cannes'

Best Actress Award. Though Dunst's victory was a bit of a surprise, von Trier's mystical cinematic apocalypse was among the favourites for the Palme d'Or, that is until the director earned the dubious honour of being the first in Cannes history to be expelled from the festival.

Today will be the last chance to see the latest film from Spain's renowned Oscar-winning director Pedro Almodóvar – "The Skin I Live In", a spellbinding, genre-bending picture starring Antonio Banderas as a plastic surgeon in search of the man who raped his daughter, planning cold-blooded revenge in the form of a little nip and tuck.

Another long-awaited film premiered at Cannes this year was "The Beaver", directed by and starring the Oscar-winning Jodie Foster alongside Mel Gibson. Art Film Fest is screening the comedy-drama today and tomorrow. Our festival will be graced by the latest picture from yet another renowned director, Finland's Aki Kaurismäki. Fresh from official screening at Cannes, "Le Havre" is the story of a former bohemian whose life is changed when he meets a child refugee from Africa.

Zuzana Kizáková

GENERAL SPONSORS

OMNIA®
Holding SE

AQUACITY
POPRAD

MAIN SPONSORS

TATRA BANKA

Slovnaft

vúje

OHL ŽS

TRANSPORT PROVIDER

LANCIA

DHL

FREE STUDENT CINEPASS PARTNER

PRVÁ STAVEBNÁ SPORITEĽŇA

SPONSORS

TIPOS

ERNST & YOUNG
Quality In Everything We Do

AVI-STUDIO

BASKETBALL

Santovka

cinEMA

OFFICIAL SUPPLIERS

PHILIPS

LampART

lenovo

MAIN MEDIA PARTNERS

STV

TVJOJ

Rádio FM

EE

3 TV

EUROPA2

pardon

HIT/FM

tyždeň

MEDIA PARTNERS

televízia

OK!

kam čo mesta

BOOMERANG

SITA

PARTNERS

SLOVENSKÝ FILMOVÝ ÚSTAV
SLOVAK FILM INSTITUTE

OMNIA®

HOTEL FLORA

versity

Denník 19. Art Film Festu

• Redakcia: Juraj Fellegi, Zuzana Kizáková, Dušana Lukáčová, Jena Opoldusová • Preklad: Michael Dove • Grafická úprava: Andrej Šimkovič • Tlač: Tlačiarne Pardon Trenčín